

BENCE**IZZETTİN ÖNDER****Türk Eczacıları Birliği**

Türk Eczacıları Birliği geçen hafta sonunda Trabzon'da 31.Dönem III.Bölgelerarası Toplantı'sını gerçekleştirdi. Toplantının ikinci gününde, "Ekonomi, Siyaset ve Demokrasi" konulu bir konuşma için ben de davetli idim. Bugün, bu toplantının bende bırakmış olduğu izlenimleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Bugünkü konumuzu böyle seçmemin nedeni, eczacıların dertlerinin ve konuştukları konuların sadece kendilerini değil, fakat tüm toplumu ilgilendiriyor olmasıdır.

***

İlaç, bir gıda maddesi olmayıp, özel bir sonuç oluşturmak amacı ile denetimli kullanılması gereken, doğal veya yapay kimyasal bir terkiptir. Bu nedenle ilacın üretiminin ve kullanımının denetim altında tutulması kaçınılmazdır. Bu denetim Sağlık Bakanlığı'nın "ruhsat verme" süreci bağlamında gerçekleştirilmektedir. Oldukça uzun ve meşakkatli bir süreç olduğu ifade edilen ruhsatlama işlemi, bu yönü ile insan ve toplum sağlığının önemli bir sigortası olma işlevi göstermektedir.

Anlaşılan, sıkı denetimler hem üreticileri, hem de, maalesef öz çıkar yönünde derin bir bilinç bulanıklığı yaşayan tüketicileri sıkışmış. Böylece oluşan ve özellikle de toplumsal kaygıya düşmeden kar peşinde koşan üreticilerden kaynaklanan baskılar vesair süreçlerin devreye girmesi sonucunda, hiçbir tıbbi ve farmakoloji ilkesine uymayacak biçimde, önce kavramlar üzerinde oynanmış ve bazı ilaç-

lara, ürün adı verilmesi yeğlenmiş ve bu kalemler Sağlık Bakanlığı'nın karmaşık ruhsat işleminden çıkartılıp, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın, sadece dokuz maddelik basit bir prosedürü gerektiren izin işlemine bağlanmış. Böylece akıl almaz bir politika sonucunda, çocuk mamaları ve vitamin katkılı bazı ilaçlar ilaç olmaktan çıkartılıp ürün kategorisine alınmış ve Sağlık Bakanlığı'nın izin ve denetiminden kurtarılarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın basit izin işlemine bağlanmış.

***

Bu işin daha kolay görülebilmesi olanaklı ise, zora koşmanın fazla bir anlamı var mı? Doğal olarak yok da, ilaca ürün adı takılıp, ruhsat işleminden basit izin işlemine geçmenin altında böylesi bir vatandaşın işini kolaylaştırmak mantığı değil de, kar hirsından gözü dönmüş ve insanı da bir meta gibi algılayan büyük uluslararası ilaç tekelleri ve onların yerli uzantılarının çıkar manevraları yatmaktadır. Bu değişikliği şekillendiren temel politikanın amacı şu maddelerde toplanabilir.

-İlaç ve benzeri maddelerin tüketimini arttırmak,

-Bu temel amaca yönelik olarak, doktora sormadan ilaç tüketimini gerçekleştirmek,

-İlaç tüketiminde reklama yer vermek,

-İlaç satışı eczane dışına taşımak ve zincir-market tipi satış üniteleri oluşturmak,

Bu maddeleri topluca ele alıp, bir de ilaçta ithal oranının % 17'den % 35'e çıktığını ve bu gidişle daha da çıkacağını dikkate aldığımızda oluşan kararların yönü ve ülkenin bağımlılık derecesi rahatlıkla anlaşılabilir.

***

Bu toplantıda, Türk Eczacıları Birliği'nin, Yeni Dünya Düzeni hakkında ve bu doğrultuda geliştirilen politikaların birey ve toplum açısından tahripkar sonuçları konusunda bilinçli olduğunu ve bunlara karşı çıkış stratejilerine sahip bulunduğunu görmek çok mutluluk verici oldu. Bireyseli aldatmacılığın zihinleri bulandırdığı ve her kesimin kendi çıkarı peşinde koştuğu bir dönemde bir meslek kesiminin toplumsal yararı öne çıkarması fevkalade önemli ve değerlidir.

İlaç alanında giderek yaygınlaşan olumsuz gelişmeler karşısında Türk Eczacıları Birliği'nin önlem olarak ileri sürdüğü ilkeler şu başlıklar altında toplanabilir.

İlaçlar ilke olarak reçeteli satılır. Ancak, reçetesiz olarak satılabilen ilaçların üzerinde de reçeteli ve reçetesiz satılır gibi bir ibarenin bulundurulması gereklidir. Bunun nedeni ise, reçetesiz ilaçlarda da geri ödeme uygulamasının gerçekleştirilebilmesidir.

-İlaçlar eczanelerde satılmalı ve eczacılarca verilmelidir.

-İlaçlarda reklam yapılmamalıdır.

-İlaç fiyatları Sağlık Bakanlığı'na belirlenmelidir.

-Kooperatifleşme, salt üreticilere karşı eczacıları değil, fakat toplumu da koruyan bir örgütlenme biçimi olduğundan, bu tür örgütlenmelere gidilmeli ve varolanlar korunmalıdır.

***

İlaç konusunda sadece eczacıların bilinçli olması yetmez, tüm halkın ve sağlık mensuplarının da bu konuda bilinçli olması ve öylece davranması kaçınılmazdır.

29.6.1999-Cumhuriyet

